

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegraful este de două ori pre septamana:
Duminică și Joi. — Prenumeratiune se face în Sabiu la expeditura foiei, preșura la s. r. poste cu bani zăta prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretul prenumeratiunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a., ar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 102.

ANULU XXIII.

Sabiu 24 Decembrie (5 Ian. 1876) 1875.

tră ocoliste părți ale Transilvaniei și pentru provincie din Monarhia pre anu 8 fl. și pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și leri străine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Iusserale se plătesc pentru întâia ora cu 7 fl. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2, și pentru a treia, repetite cu 3 1/2, fl. v. a.

Invitare de prenumeratiune.

Trei cuvinte prosaice suntu, cu cari deschidem invitatarea de prenumeratiune, dăru cu toate aceste avem deosebită convingere ca acum mai mult decât ori când până acum ele conțin unu ofertu adus publicului cetitoru, carele face concurintă ori cîrui presentu de craciun si de anul nou.

Ce ne incuragiéza sa luăm adă de punct de mancare prosaicele cuvinte de mai susu? Acei ce au cetei adresă nostra catre cetitoru din nrul 85 alu acestei foi au astadi dovădă neneagăble în mâna ca *editură* foiei noastre în ajunul anului alu 24-lea alu foiei sele nu crutia nici o jertfa pentru că sa dea publicului cetitoru o si mai estinsa materia, prin carea sa-i vina intr'ajutoriu la inmultirea cunoscientelor si a instructiunii, cu unu cuventu, sa-i vina intr'ajutoriu cu materialulu pentru nutrementulu spiritual si pentru distractiunea spiritualu.

Publicul nostru are astadi dreptu presentu de craciun si de anul nou unu numeru de proba cum are sa se infatisizeze „Telegraful romanu“ in decursul anului viitoru de căte două ori pre septamâna si la fia-care două septamâni cu adausulu de o „Foisioră“ că cea alaturat.

Acăstă nu mai este promisiune găla, este realitatea ins' asi. Editură nu mai promite, ci arata in fapta ca a castigatu puteri, cari se oferescu a lucra pre terenul celu greu, pre terenul despre care putem dice dimpreuna cu cei betrani, ca „per aspera“ duce „ad prospera.“

Radimatu pre astfelu de lucruri faptice „Telegraful Romanu“, care are unu trecutu frumosu, cu toate ca dela inceputulu seu a avutu a luptă intre impregiurările cele mai grele politice, naționale si confesionale, cîntata cu linisire si in viitoru, avendu convingerea ca si déca i s'ară inmulti greutătile pre terenul de luptă, cu puterile sele inmultite, cari se voru mai inmulti, va fi in stare sa tienă neclatit stindartulu inarborat dela apărarea primului seu numeru până in tempulu de fată.

La totă intemplarea inse luptă lui, intre ori ce impregiurări, va fi si mai usioră cându si publicul luva imbratisare cu culdura si 'luva spri-gini si concursulu spiritualu si moralu si cu celu materialu.

Deci premitiendu cele de mai susu facem sa urmeze:

Invitatarea de prenumeratiune la „Telegraful Romanu“

Cu inceputulu anului 1876, se deschide prin acăstă prenumeratiune nouă la acăstă foia.

„Telegraful Romanu“, va fi de două ori pe septamâna Joi si Duminică; la fia-care două semptamâni cu adausulu unei Foisioră.

Pretul abonamentului pre anul intregu e celu de până acă:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungureșca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani si străinătate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramitera prenumeratiunilor.

Adresele ne rugămu a se scrie curat, a se pune numai posta ultima, dăru nu căte două poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandămu on. publ. avisurile postale, (**Posta-Utal-vány. — Post-Anweisung.**) că impreunate cu spese mai putine si că mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune.

Editură „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Serile de iernă.

in 16/28 Decembrie.

II. Dle Redactoru! Apucasem a-ti promite in rendulu trecutu, ca mi voiu continuă corespondintă. Deci me grăbescu a-mi rescumperă cuvenitul, ca asi celu putien de astadată sa nu devinu — in sirul celor multi, cari *sciu promite* multe si frumos, cându inse vine trăba la implementarea promisiunii. 'ti respundu cu acsiom'a politilor moderni; „intelectul promite, nebunul implinesce.“

Se revenim inse la obiectu. Moralul, luat din ori care punctu de vedere, este fără indoială bas'a vietiei sociale. Unu poporu, a cărui existintă este asediata pre acăsta basa, de aru fi fostu ori si cătu de apasatu nu pote peră, pre căndu din contra, demoralisarea a adusu nu odata la pericuie si estirpare totala pre o multime de poporu si națiuni intregi. Mai apasatu si mai persecutatu decât poporul nostru abia va fi fostu altul sub sōre; pre cătu tempu inse si-a sciutu elu pastră cu firmitate caracterulu curat, pre cătu tempu moralul si religiositatea i-a servit de basa, au avutu totu-déun'a si virtute de ajunsu spre a resiste persecutiunilor provenite din partea acelor'a, ce de tempu indelungat pôrta cumplitulu resboiu contr'a existintei sele.

Da, străinii ni-a potutu despoia poporul de ori-ce avere materiala ni-a potutu rapă totă drepturile innascute omului, ni-a potutu stringe poporul in catusile celei mai rusinose sclavii, i-a potutu luă totul lasându numai sufletul in os, căci in legile nefericitei noastre patrii scrisu eră negru pre albu: „rusticus praeter mercem sui laboris nihil habet“, dar cu toate aceste n'a fostu in stare a ni-lu puté clatină in moralul seu, in religiositatea sea, de-si acăsta tenacitate l-a costat o multime de martiri.

Istoria bisericăsi națională ne ilustrează acestu adeveru in celu mai tragic modu cu o multime de exemple. O nespresa ingrijire trebuie sa ne cuprinda pre toti, cându, ici colea, vedem la poporul nostru pre di ce merge, totu mai multe simptome de decadintă si regresu până si in privintă morală. Acăsta esperintia durerosă — trebuie sa ne insufle mari ingrijiri, imponenduni-se deodata strans'a datorintă a incurge cu totii

spre impedecarea reului. Esemplulu bunu cu totu dreptul se astăpta inainte de toate dela inteligenția noastră, cu atâtă mai vertosu, căci dela cercustările, in cari ni aflămu astadi, si dela omenii ce dispunu de sōtea noastră nu potem aștepta nimicu pentru abaterea poporului nostru dela calea demoralisării pre carea a apucat dejă acestă. Ba din contra pareca anume ni se punu inaintea poporului o multime de latiuri si curse maiestrite spre seducerea aceluiași. Birturile după cum v'am spusă inmultită si se inmultiesc totu mereu, — ier' poporul scapatu in desperatiunea sea pare ca anume 'si cauta acă scutirea de grigi si greutăți, si amortirea simtiemintelor sele; ier' urmarea firescă ce pote fi altă, decât ca bisericile noastre, acestu asilu săntu si nepretiuitu, devinu pre di ce merge totu mai góle si mai necautate, ier' faptele de pietate totu mai rare.

Lau ca birturile prin sate nu se inchidu in dile de domineci si serbatori nici pentru tempulu scurtu sub carele se tiene cultulu divinu, dar' apoi totu in dile de domineci se mai seversiescu si alte lucruri spre impedecarea poporului dela participarea la cultulu divinu. Asă s. e. duminică se tienu judecătile comunali, duminică se alegu judii si juratii, duminică se dau ordinatiunile la judii cercuali, totu atunci se ivescu si esecutorii de contributiune prin comune. etc. etc. Dar apoi sa nu te puna césulu celu slabu sa vorbesci ce-va contr'a acestor dispozitiuni, căci ti-ai aprinsu paie in capu, ai devenit unu agitatoru, periculosu, unu „bujtogateu“ formalu contr'a statului.

Bine, ce e de facutu? Sa inșinuam scoli, sa indemnămu poporul a-si formă fonduri, 'mi veti respunde, si astfelu ne vomu asigură poporul contr'a pericolului amenintătoru. — Sublima frumosă idea, celu mai sigur remediu contr'a pericolului este acăstă pentru noi ce e dreptu, dorere numai, ca pentru realizarea acestor idei salutarie, din di in di ni se totu mai inmultiesc obstaculii. Avemu o multime de comune prin comitate, unde abia ce ai indemnătu poporul a-si face căte o scolutia, n'ai apucat a-ti fini cuvenitul, si omenii ti se excusa cu seraci, ier' déca i-ai potutu induplecă incătu-va, n'ai apucat a te departă inca din comuna, si ti occupa locul alti apostoli, a căroru dogme suntu apoi de minune acomodate pentru starea cea misera a poporului nostru din diu'a de astadi. Mi ti-lu învăția, togmai in directiunea cea mai usioră de seducere. Sciti — cam asi: „Ce? déca voiți voi omeni seraci cum sunteți, că sa aveți scola, apoi acăstă o poteti face usioru, fără atâta spese, faceti scola comunala, adeca scola pentru satul vostru, unde apoi pre invetatoriu lu platescă tie'r.“

Bine Mari'ata, — alduiescă! — respunde judele dresatu anume spre a face respunsulu, si dupa densulu ceilalți. „Bine, suntem seraci, se facem cu potem mai usioru, dupa seraci noastră. — Poftim apoi progresu si morală!“

Omenii sireti, folosindu-se de poarta momentului, abusădă fără lecă de peccatu de ignorantă a biețului nostru popor, adusu totu prin trensii la acăsta ignorantia. — Si toate acestea pareca inca totu nu ni-a invetiatu a cugetă seriosu.

Dar ce sa mai amintesc eu acă de peccatu, cându noi avem de a face cu omeni de principiile lui Darwin. Vorbirile mai multora deputati dieiali din septamaniile trecute la bugetul cultului cu referire la invetiamențu, ni spusera pre fatia fără rezerva, ca noi romani avem a ni așteptă inca si la alte asupririri, mai grele si decât cele de astadi; ier' denegarea subvențiunii gimnasiului nostru din Brasovu, pertractata in 10 ale cur. ni-a datu cu tota apasarea cuventului a puté intielege, ca noi suntem pri-viti de către statul situatiunei presintului, de străin si peregrin in vatră noastră strabuna, in patria comuna. Audisem cându-va in copilaria mea, ca „noroculu orbesce pre omu.“ — Că copilu naivu nu intielegem pe atunci daunosulu defectu alu norocului, 'lu intielegu inse acum, dlu meu, si lu intielegem cu totii destul de durerosu. Magarii, radicati de astă-data la potere numai prin noroculu orbu, in urm'a evenimentelor cunoscute din deceniul trecutu, mergu orbisul cu planurile loru, fără a luă privire inca si la secretele, ce le mai pote ascunde in sinulu seu viitorul.

Natiunile intogmai că si individii, imbetate si orbite de noroculu — la care au ajunsu pre nedreptate, 'si perdu adeseori cumpetul si puterea de a medita seriosu, si apoi in acestu deliru provenit din o inganfare vana, vrendu a lucră spre daună, ruinarea si stricarea semenilor loru, se ruinează si pre sine, si si strica si loru'si, — căci scrisu este in carte proverbiale: „nici o făptă fără plată.“ — Dupa principiile lui Darwin, pescii cei mari au dreptul a inghitii pre cei mici; intr'acea, deca cum-va cătu coela voru stă ascunsi cu gurile cascante alti pesci, multu mai colosali decât aceia, acestor'a inca li sta in dreptu negresitul a inghitii si pre cei dintai si pre cei din urma. — Acăstă sa nu o uite toti cei poternici, cari desmerdati de orbulu norocu aderă la principiile lui Darwin.

Cu privire la stergerea subvențiunii gimnasiului nostru din Brasovu, avureti bunatate dle red. intr'unul din numerii recenti ai fóiei d-vostre, a ni recomandă pacientia si sinceră grupare in giurul institutiunilor noastre bisericesci garantate prin lege. Fără bine. La acăstă amu onore a ve respunde, ca incătu pentru pacientia, abia yei mai afă pre pamentu omeni mai pacienti si mai indulginti decât ce suntu romani, a căroru pacientia nu odata a degenerat si până acum până la servilismul celu mai dejositoriu; ier' incătu pentru gruparea sincera in giurul institutiunilor noastre, acesta se va puté intempla numai atunci, cându inainte de toate barbatii nostri — clericali si laici — incepandu de la dignitarii cei mai inalti până josu, voru sci nu numai intielege, ci si a simtii poterea cuventului „sinceritate.“ Cându amu fi noi romani odata capaci a puté invetia dir scola suferintelor noastre, ce fara si cătu putere contine in sine aru cuvenitul, cându românul cu aru strunge odata — cu si date măna fratiesca, atunci dieu si multu ni-ar mai pasă de toate celele căte se urdescu, nana ancă inse sa ne mai inestrui, nana — si suspinu, — fiindu cămărea, — si suspinu, — fiindu bară, — si intr'atâta sinceri fatia de noi, că sa marturisim, ca dieu multe rele

se descurca asupr'a nôstra, chiaru pen-
tru peccatele nôstre.

— u.

Revist'a politica.

Lupt'a pentru cestiunea vamale si infintiarea bancei natiunali ungu-
resci decurge intre ambele jumetâti ale imperiului cu o veementia inca ne
mai pomenita. Organele oficiose de pu-
blicitate stau sa se inciare. Ungurii voru cu ori ce pretiu banca natiunale, austriacii nu voru se scie de preten-
siunea acésta. „N. fr. Presse“ dise de una-dile, ca déca ungurii nu voru re-
cede dela banc'a loru, atunci dualismulu monetariu va duce la peire si dualismulu politicu.

Publicistic'a magiara inca nu re-
mane detoria cu complimentele sele.
Intre altele „Hon“ impartasiesce din-
tro scrisore ce i'sa tramsu din Vien'a dela o persóna ce are relatiuni cu cer-
curile inalte politice, unele pasagie mai remarcabile:

„Foile din Vien'a — dice „Hon“ — iéra facu sgomotu mare in cesti-
unea bancei. Mai multu cá ori cându releva ele astadi unitatea bancei si amenintia Ungari'a pentru casulu unei resolviri contrarie cu feliu de feliu de calamitâti. Eu potu inse sa ve asigurezu, ca tóte aceste obiectiuni suntu private de seriouse nici chiaru de că-
tra cei ce le scriu, cu atâtu mai puti-
tieni de cercurile politice.

„N. Fr. Presse“ cu tóte ca de unu tempu incóce stă in raportu intimu cu min. de finacie austriacu de Pretis, totusi atitudinea ei si pote si cerbici'a ministrului Pretis e numai o tactica, care tientesce intr'acolo, cá la casu, cându austriacii se voru iuvi cu pro-
iectele de totu loiali ale guvernului ungurescu, cari tienu contu si de bani austriaci, in caus'a bancei, — sa fia considerata de o concessiune mare, pentru care afacerea vamale va face contr'a concessiuni cá compensatiune. Aru fi bine cându d-ta ai observá acésta impreuna cu guvernulungurescu si a-ti dà victoriei in caus'a bancei o insemnatate mai mare decâtua are in fapta.“

Precum se vede dela pressa cu greu se pote asteptá o lamurire obiec-
tiva in acésta afacere importanta. Resolvirea intrebârei se astépta dara dela ambele guverne, cari au si inceputi in Pest'a pertractârile asupr'a conven-
tiunei vamali si comerciali, dupa cari va veni la discusiune nesmintitu in-
trebarea bancei. E de prisosu a ne
mai perde in conjecturi si combina-
tiuni, recursulu si resultatulu desba-
teriloru incepute ne va areta mai marcatu ambele puncte de vedere; a-
junge a constatá dupa „Ellenor“, ca ambele guverne stau mortisiu pre-
punctulu ce l'a ocupatu si pâna acum. Presemnle reinoirei dualismului suntu reale, ele vestescu, déca nu complicitiuni seriouse, celu putienu greutâti mari, a căroru delaturare cere pruden-
tia si tactu dela ambii contrahenti.

Cestiunea orientale devine totu mai acuta. Proiectulu de reforma cu care a fostu insarcinatu contele Andrassy, nu se da publicitatâ, ci re-
mane unu secretu de cabinetu. Precum se vede intre cele trei puteri dela nordu nu e armonia perfecta in caus'a orientale.

Principele Nicolau de Muntene-
gru vediendu ca greutâtile positiunei sele personali se sporescu din ce in ce, tramise de curendu prin consululu generalu rusescu din Ragus'a, Ionin, o scrisore cancelariului rusescu prin-
velui Gorciakoff, in care arata, ca persóna sea (a principelui de Mun-
tenegru) e nesuferibila muntenegreni-
loru pent., pasivitatea loru fatia de in templările in Erzegovina. Principele Nicolau nu scunde in scrisoreea
sea evident'a impiugnare, ca den-
sulu pentru a corespunderi, ca den-
sulu puterilor mari relativ la cunie-
rea neutralitatiei mul-
si punte tronulu si vieti'a in F. J. J.

Principele Gorciakoff a subster-
nutu scrisoreea acésta tiarului Alexan-
dru, care i respuse principelui, cá se infrunte cu curagiul neplacerile si sa nu parasesca la nici o in templare ati-
tudinea expectativa de pâna acum. In-
tr'unu tempu nu prea departatul positiunea principelui si a Muntene-
grului va fi mai favorabila seu într'o parte seu
intr'alt'a.

Principele Nicolau prinse curagiul nou la aceste in barbatâri si comunica in modu oficialu consulului generalu rus. din Ragus'a, ca va persevera in neutralitatea de pâna acum dupa in altele svaturi ale tiarului.

„N. fr. Presse“ vediendu cu ne-
placere acestu faptu intréba: Este corespondint'a intre Cetinje si Petropole o dovada de sinceritate a Russiei? Ambiguitatea ce se vede in responsulu datu de Gorciakoff nu e priinciosa pâcei ce o urmaresce Russi'a impreuna cu coalatii sei.

De Muntenegru se vorbia ca va contrage unu imprumutu de 5 milioane frc. De vreme ce in se Muntenegrulu e o tiéra seraca, se presupune, ca la spatele lui sta unu girantu forte sol-
ventu căci altmîntreana capitalistii nu imprumuta acésta suma.

Turci'a se smulge din letargia ei, ea are de cugetu se intre in inim'a Muntenegrului si se pedepsescă acestu statu neutralu, pentruca o parte in-
semnata a luatu parte la insurectiunea din Erzegovin'a. Temereea in Munte-
negru e cu atâtu mai mare, cu cătu mesurile militarie ale Portiei la frun-
tariele tieri suntu forte amerintie-
tore. Standu astfelui lucrurile prin-
cipele Nicolau va scrie de nou tiarului la Petersburg, spre a-i se dà libertatea de actiune.

In „Coresp. provinc.“ organu ofi-
ciosu din Prussi'a a esit u alu doilea articulu contr'a lui Schmerling. In-
tr'ensulu guvernulu prusescu arata apriatu, ca guvernulu actualu din Austro-Ungari'a se bucura de tóta incre-
dere in Berlinu. Acestu articulu se dice, ca e inspiratu de principele Bis-
marck. Press'a Austriei in cea mai mare parte e indignata de acésta in-
gerintia ilegală a Germaniei in trebile interne ale monarchiei austro-ungare si vede in aceste manopere arogarea unui tutoratu neindreptatitu asupr'a nôstra. La tóta in templarea un'a stă, ca starea monarchiei nôstre in urm'a desastreloru economice si a deruitei financiali e critica si ingrigirile aceste fragede ale imperiului vecinu suntu unu prognosticu reu.

Cetim in „Le Constitutionel“
dela 28 Decembre:

Republicanii cari au votatu la 24 Maiu contr'a maresialului Mac-Mahon au de gandu astadi sa se servescă de numele si de autoritatea lui, spre a obtiené sufragiile alegatorilor. De altmîntreni, trebuie sa o spunem ca legitimistii, imperialistii, orleanistii si republicani au hotarit sa insereze in profesiunea loru de creditia aceste cuvinte: „respectuosi pentru puterile maresialului.“

„Partidele suntu dara silite a aduce omagii intelepciunei capului statului care a sciutu sa inspire tieri mare incredere.“

Din protopresbiteratulu gr. or. alu Ter-
navei superiore in Dec. 1875.

Dle Redactoru! Este in deobse-
cunoscutu ca prelegerile cu elevii si elevele tuturor scôleloru nôstre conf. gr. or. din intrég'a archidiecesa, conformu pré in alteloru ordinatiuni consistoriali, au sa se incépa cu prim'a Octobre a fia-cârui anu. Va cugetá atâtu pré venerabilulu consistoriu archidiecesanu că senatu scolasticu, cătu si alti iubitori de scôla, — ba se si pretinde cu totu dreptulu, — ca in fia-care comuna parochiala, ce si are scôla sea se voru fi inceputi prelege-

riile la tempulu seu si se voru fi con-
tinuandu; in realitate in se nu este asiá.

In tractulu protopresbiterale pre-
mentionat si adeca in parochiele Ja-
culu rom. si Satcelu (Andrásfalva)
scola pâna in 4 Decembre nu s'au tie-
nutu si pote nu se tiene pâna in diu'a
de astadi, spre cea mai mare dauna
a tinerimei. Si ce e cau'a la acésta?
va intrebá onor. lectore. I se va res-
punde pote din partea unor'a ca in-
daratnic'i si nepasarea poporului;
iéra din partea altor'a ca seraci'a ace-
stui'a. Acestu responsu lu voru dâ de
siguru numai acei'a, cari suntu chiamati a priveghia si a staru'i cá tóte
ordinatiunile emanate dela locurile
mai inalte sa se esecutedie de un'a
parte, iéra de alta parte a capacitatâ
pre poporu int'altele si despre bine-
facerile ce le pote reversá asupr'a tin-
erimei si respective asupr'a poporu-
lui unei comune o scôla, dara o scôla
bine organisata, si neimplinindu-si mis-
siunea, si déca lî se cere cuventu, stau
inainte cu nepasarea si seraci'a po-
porului. Eu in se din contra dicu ca
nici un'a nici alt'a. Poporul nostru
romanu in genere, si celu din susmen-
tatele comune parochiali in specie
nu este asiá indaratnicu asiá nepasa-
toriu si nici asiá seracu precum se
incérca a-lu descrie unulu séu altulu,
ei din contra, dupa cum ne arata es-
perienti'a, este celu mai aplecatu a se
sacrifică si a contribu'i spre scopuri,
ce suntu menite pentru inaintarea cu
deosebire a filorui lui, numai sa aiba
cine sa-lu invetie, sa-lu povetiuésca si
sa fia cine sa-i premerga cu exemplu.

Din cele espuse mai susu numai
se dovedesce destulu de chiaru ca ti-
calosi'a e a se atribu'i mai multu ca-
peteniiloru decâtua poporului. — Acé-
st'a e judecat'a publica, despre cei ce
si escusa nimicuici'a cu invinuirea
bietului poporu. Dara — „Videant con-
sules!“

Unu amatoriu de scôla.

~~Tientiari~~ 29 Decembre.

Onorata Redactiune! Credu de cuviintia si suntu convinsu a face pla-
cerea si a implini voi'a intregului poporu cându incepui prim'a mea pu-
blicatiune referitor la comun'a in
care me aslu.

Deci cu temere stimatore ve rogu
onorata Redactiune a luá si putienele
mele esprimâri la bun'a considerare
si a le aduce intre colonele stimatei
toi „Telegrafulu Romanu“ la publica
cunoscintia, tuturoru celor ce n'au
pregetatu a se interesá de acésta
föia.

Tóte suntu trecatore pre facia
pamentului, numai sciinti'a e eterna;
trecu pieru si disparu tóte, numai
un'a nu trece, nu pierre si nu dispare
— sciinti'a.

Déca vomu aruncá o scurta pri-
vire in istoria trecutului, apoi vomu
vedé cumca au fostu multe popóra,
cari au escelatu in bravure belice
sângerându pre cämpulu bataliei pen-
tru binele si independint'a sea; vomu
vedé ca au fostu multe natiumi, cari
si-au eternisatu memor'a prin obelis-
curi si piramide colosalii. Déca vomu
aruncá o scurta privire asupr'a multoru
secoli espirati, vomu vedé cumca in
de cursulu acestor'a sciinti'a si numai
sciinti'a cucerí tóte poporale si natiu-
nile remase in intunericulu si igno-
rantia sea. Totu istoria ne spune ca
multe popore belice au perit u ne mai
amintiendu-se bravur'a loru căci esis-
tintia loru a remasu in intunericu;
insa natiumile, cari au escelatu in sci-
intia, traiescu si acum'a in opurile loru
neperitoré si voru trai in eternu.

Asiá dara toti acei'a cari se in-
teresédi si trebuie sa se interesédi de
reinviera poporului cadiutu in
intunericu si miserabilitate, sa se in-
grijasca a darimá mai întâiu murii
intunericului, cari lu tienu infasuratu
sub velulu seu mortariu si se-lu lu-
minedie prin invetatura si educatiune

aprobatu fiindu ca numai lumin'a si
sciinti'a este principiulu vietiei, numai
arm'a cuventului este mai puternica
de-câtua tóte armele.

Mai departe petrunsu ca de maretie
si gloriósele esprimâri a renun-
tul pedagogu din seclulu alu 16-lea
Wolfgang Ratisch: „indatinarea sa
piéra, mintea sa invinga si adeverulu
cipiului rostitu de marele pedagogu
Pestalozzi din seclulu alu 18-lea:
„Bielului poporu decadintu in mis-
rabilitatea corporala si spirituala (du-
pa cum suntemu noi astadi) nu i se
pote ajutá decâtua numai prin edu-
carea generatiunei venitore“ si de
trinitatea cuvintelor lui Ioanu Co-
menius din seclulu alu 17-lea: Cul-
tura, virtute si religiositate — trebuie
sa me adresezu in diceri rogatore
câtra toti acei barbati si individi,
cari si au luat de stânt'a sarcina a
lucră di si nòpte pentru interesulu
poporului in genere, sa nu-si pregete
mai unu minutu la indeplinirea sco-
pului si a misiunei loru. Si cari suntu
acei barbati, acei individi acei factori
cárora li e atribuie tóte acestea?

Cu mare placere si onore trebuie
sa respondu cumca numai si numai
acelor'a, cari se afla si suntu totudé-
un'a in mijlocul poporului si stau
in nemijlocita atingere cu elu — pre-
otii si invetatori, cari dupa misiunea
loru trebuie sa fia in cea mai strinsa
legatura, concordia si amóre recla-
mate si din partea organelor loru de
activitate. Ei bine! Asta i misiunea
nôstra!

Frumosa misiune! Dara si grea,
câci cine nu scie necesitatile cele mari
a bisericilor si scôleloru nôstre, in
urm'a căror'a factorii loru suntu im-
pedecati in activitate si realizarea
scopului. Avemu lipsa dara de mijloce
materiale cu cari trebuie sa fia pro-
viedute tóte bisericile si scôlele că
nici la unu periclu sa nu fia supuse
inimicului loru — fonduri, din cari nu
numai sa se acopere necesitatile daun-
oase ci sa se ajute si acei'a, căror'a
starea materiala nu le concede a se
bucurá de o cultura si educatiune
pretnisa de tempulu presentu, si apoi
de acesti'a se afla in poporul nostru
mai multi. Asiá dara cum sa se formeze
acele fonduri atâtu de maretie? Iéca
asiá! Faceti cu totii cum amu facutu
noi si va fi ceva! Mai multu decâtua
nemicu.

Déca aru fi peregrinatu unu omu
cunoscatoriu, simitoriu expertu si
interesatu de tóte aceste, séu si
mai multi, prin comun'a nôstra puru
greco-orientala Tientiari in diu'a de
14/26 Decembre 1875, cu cine aru fi
avutu onore la prim'a data de a se
cunosc si intempiná? Cu sfintitii pa-
rinti ai acelei comune Ioanu Eft. Po-
poviciu si Ioanu Popescu, apoi cu
domnii invetatori Gregoriu Paltineanu
si Petru Danciu insotiti de doi bar-
bati credinciosi dlu Ioanu Stefanu
presedintele eforiei scolare cu dlu
Zacheu Angelu membru alu acelei
eforii si cu mai multi ajutatori. Pen-
truce tocmai cu acesti'a? pentru
acesti'a entuziasmati de principiele indi-
cate pre lângă cunoscerea chiemarei
si datorintie loru umblau prin comuna
din strada in strada, din vale in vale
si din casa in casa dupa ofertele cre-
dinciosiloru loru destinate pentru fon-
dulu scolasticu din locu, dupa cum
se vede in protocolulu alaturat cu
colect'a sea, cari toti asteptau că in
ajunulu sf. botezu sosirea comisiunei
dechiarate spre acestu scopu.

Fratilor invetatori, sfintiti pre-
oti si onorate eforii! Cugetu ca nu e
de lipsa a ve mai descrie si colorá
necsul, legatur'a, concordi'a si amórea
ce domnesce in comun'a nôstra intre
acei membri, intre care in fia-care
comuna nu numai e de dorit u ci e
de neaparata necesitate, căci spiritul
tempului presentu esclama di si nòpte.
Recomendâmu tuturoru fratiloru in-
vetatori a se pune in contielegare cu

COLECTA.

Duminica in 14/26 Decembrie 1875 după servitiul divin dlu parochu Ioanu Eft. Popoviciu prin o cunventare bine potrivita a revocat poporului decisiunea fondului scolasticu in siedint'a de dñ 20 Novembre an. cur. premergendu cu exemplu de ini-mare si indemnare prea placutu poporului propunendu totodata cumca dupa esirea din biserică numai decâtua se incépa colectarea.

Dómnele preoțește: Mari'a I. Eft.

Popoviciu, Rachir'a I. Popescu cu câte 2 fl. v. a. si stimat'a domnisoara Emilia Eft. Popoviciu cu bun'a sea dómna Peun'a Eft. Popoviciu cu câte 1 fl. v. a. d. Georgiu Boieriu, pretorele tractuale 2 fl. v. a.

Domnii Ioane Eft. Popoviciu Ioanu Popescu au contribuitu câte două ga-

lete de bucate; dnii Georgiu Paltineanu si Petru Danciu câte 2 fl. v. a. apoi dnii Iacobu Zorc'a, Ioane Stefanu cu Zacheiu Anghelu câte o galéta,

dnii Ioane Gavrila si Ioane Neguliciu câte 2 ferdele. Ioanu Ghimbesianu,

Nicolau Petricu, Toma Popoviciu, Vasile Stefanu, Nicolau Id. Mamina, George Iacobu Dragosin, George Gramada, Ioanu B. Scortia, Nistoru Gramă,

Panteleimonu Neguliciu si arendatorii mosii câte o ferdela de bucate. Ioanu Iacobu Pantece, Nicolau Comanelea,

Nicolau Puscasiu, veduv'a Dumitru Comanit'u, Ioanu Dragosiu Sav'a sen-

ioru, veduv'a Avramu Comanelea, Vasile Ieide, Ioanu Draguselu, Ioanu V. Savu, George Antonu Mamina, Mari'a I. Stefanu, George St. Pop'a, Ioanu Mamina, Ioanu Bogozu, Vasile Varg'a,

Petru But'a si Ioanu Ciolanu câte o jumetate ferdela său câte optu cupe.

Pre lângă acesti'a, contribuirile ce aru debui sa urmedie le vomu lasă-

ne numite, parte pentru suntu mai mici, de un'a, două, trei, patru si cinci cupe, parte pentru incungurarea spa-

tiului ce l'aru ocupă. Cu placere dicu

cumca colect'a completa contiene unu

numeru rotundu de 100 ferdele său

de 25 galete, cari computate in me-

surile nòue de capacitate facu 23

hectolitre si 5 litre.

Tientari in 26 Dec. 1875.

Petru Danciu,
secretariu.

Statutele reuniuniei de lectura in
Nadesiu.

(Urmare si fine.)

§ 23. Membri reuniuniei voru tiené in totu anulu două adunări generali, cea dintâi in 1-m'a Duminica a lunei lui Ianuariu; iéra adou'a in 1-m'a Duminica a lunei lui Iuliu. Adunarea generala insa pote stramută acestea termine.

§ 24. Obiectele adunării generali voru fi: 1. Raportul casariului despre averea reuniuniei precum si examinarea ratiociniului acelui'a: 2. Revisiunea bibliotecii reuniuniei; 3. Deciderea despre primirea membrilor; 4. Alți pasi necesari pentru prosperitatea reuniuniei.

§ 25. Membru reuniuniei pote fi numai acelui individu: 1. Carele este sui juris său carele are etatea legitima; 2. Carele nu sta sub cercetare criminală, său pentru vre-o crima n'au fostu ajudecatu la carcere grea; 3. Carele au aprobatu prin fapte ca suntu amicii scopului reuniuniei.

§ 26. Adunarea generala pote decide despre totu ce atinge prosperitatea reuniuniei, déca va fi de fatia si numai un'a jumetate a membrilor fundatori.

§ 27. Loculu siedintei reuniuniei este comun'a Nadesiu in ctitu Ceta-tei de balta, — majoritatea membrilor fundatori insa pote decide că: resiedint'a reuniuniei sa se stramute din acea comuna, si in ori si care jurisdicțiune.

§ 28. Ori ce procese ce s'ară poté escă din relatiunile acestei reuniuni, in sensulu § 495 a Proc. Civ. se va decide prin unu arbitru, ca-

rele se va alege prin presedinte prin doi membri fundatori alesi de comitetu.

§ 29. Déca reuniunea ori si din ce causa n'aru mai poté există atunci despre opurile aflatore in bibliotec'a acelui'a dispune majoritatea membrilor fundatori, insa totusi pre lângă urmatorele determinatiuni: 1. Ca celu multu 1/5 din aceea sa tréca in proprietatea scólei confes. gr. orient. din locu: 2. Cá celu putienu 2/5 sa tréca in proprietatea gimnasiului rom. gr. cath. din Naseudu; iéra a 3. restul sa tréca in proprietatea gimnasiului rom. gr. orient. din Bradu tractul Zarandului.

§ 30. Limb'a pertractării in adunarile generali si in siedintele comitetului, a corespondintelor, registrilor si a proceselor verbali este esclusiv cea românescă.

§ 31. Reuniunea va posedé unu sigilu, de a cărei forma si inscriptiune se va ingrijí comitetulu reuniunei.

Partea II.

Despre manipularea bibliotecei.

§ 32. La folosirea opurilor din bibliotec'a reuniuniei suntu indreptatii numai membri acelui'a insa pre lângă tac'sa de 10 cr. v. a. fiesce cine poate ceti unu opu.

§ 33. La manipularea opurilor reuniuniei este indreptatit singuru numai bibliotecariulu alesu prin adunarea generala.

§ 34. Prin urmare pentru estradarea cartilor de cetiu este de a se re-cuiră bibliotecariulu.

§ 35. Bibliotecariulu luva purtă unu registru in carele va insemnă numele celuice au cerutu opu; diu'a lunei estradării si diu'a lunei retramiterei.

§ 36. Bibliotecariulu este obligat a indestulí pre reciratori după putintia numai de cătu si fără diferinția de persóna a observá principiul: "prior tempore potior jure."

§ 37. Din bibliotec'a reuniuniei nu se va poté estradá doodata decâtua numai unu opu.

§ 38. Lectorulu nu va poté tiené la sine opulu primitu preste 15 dile; si déca totusi le aru tiené, va solvá ca multa in fondul reuniuniei pre tota diu'a 3 cr. despre acést'a bibliotecariulu va duce regis-tru deosebitu.

§ 39. Déca insa va fi atâtu de voluminosu cătu in 15 dile nu s'ară poté ceti, atunci mult'a de 5 cr. la di se va aplecă numai dupa 30 de dile.

§ 40. Lectorulu e obligat a redá opulu primitu din biblioteca curatuiti si intregu, altumintrele este obligat a desdauná reuniunea.

§ 41. Déca vre-unu membru n'aru observá strictu prescrisele §§. 38 39 si 40 atunci acel'a că periculosu pen-tru reuniune se va eschide din aceea.

§ 42. Bibliotecariulu reuniuniei va visitá fiesce care opu retrimesu, si déca acel'a nu s'ară aflá intregu si curatuitu, nu-lu va repune in biblioteca ci-lu va admanuá presedintelui, carele va face pasii pentru desdaunare.

§ 43. Opulu pentru care s'ară datu desdaunare remâne proprietatea desdaunatorului.

§ 44. Pentru opulu scosu din bibliotec'a reuniuniei este responditorul celu ce este inscrisu in registrul bibliotecariulu.

§ 45. Cartile reuniuniei se voru invelui in papiru grosu (cartonu) si se voru provedé cu numerulu curinte si sigilu reuniuniei.

§ 46. Fiesce care membru se obliga a tiené prescrisele acestoru statute.

Varietăți.

Y (+) Asesorele consistorialu Moise Lazaru si sotia sea Ludovic'a, nascuta Sander, cu inim'a sfasiata de dorere, aducu la cunoștința, ca préimbitul loru fiu **Emiliu**, scolaru de I. clasa in gimnasiulu evanglico-augustanu aici, dupa grele suferintie a reposatu

linu la 23 Decembrie a. c. in etatea de 10 ani si 5 luni.

Immormentarea va urmá *Joi la 25 Decembrie a. c. dupa amédi la 3 ore in cimiteriu greco-oriental din subbiul Iosefinu de aici. (Strad'a urezului Nr. 5.)*

Sabiul la 24 Decembrie 1875.

* * * *Prolungire de prenumeratiune la manualele didactice "introducere in economia" si "istoria romanilor." La intrebările ce mi se facu din mai multe părți ca: mai primescu prenumeratiuni la cele 2 opuri amintite? — respundu cu acesta prelungire a terminului de prenumeratiune pâna la 15 Ianuariu st. v. 1876 din cauza că sa potu tiparif exemplarie cătu de multe, fără de a fi silitu la urcarea pretiului.*

Resultatulu prenumeratiunilor de pâna aci este ca, mi s'au ascurat si respective prenumeratu 553 de exemplarie, si mai pentru tôte amu primiu si bani.

*Contingentul celu mai mare — dupa Lipov'a, — mi l'au datu *Santu Nicolau micu* de lângă Aradu. Aceasta zelosă comuna a comandat pre partea scólei sele 80 de exemplare.*

*Este acést'a unu semnu, ca tinerimea acelei comune se cere sa invete si ca bravulu invetitoriu alu ei, dlu *Blasius Codreanu*, vrea sa o invete.*

Condițiile de tipariu cu tipograful le-am incheiatu astfelui:

In 500 de exemplare cöl'a cu 16 fl.

" 1000 " " " 22 fl.

" 1500 " " " 28 fl.

Si asiá ambele opuri voru con-tiené minimum 7 căle, a căroru tipa-rire numai in 500 de exemplare face 112 fl. v. a., brosiurarea vr'o 20 fl. v. a. cu totulu deci se urca la 132 fl. v. a.

Prin urmare resultatulu de pâna aci nu da posibilitatea tiparirei.

Provocu deci la noué prenumeratiuni pre fratii mei colegi, pre inteligint'a si poporul romanescu, cu atâtu mai vertosu, căci amu sa de-chiaru sinceramente, ca nu voiu tiparif mai multe exemplare, decâtua numai căte se voru cere pre calea prenumeratiunei.

La finea lui Ianuariu 1876 opu-riile voru fi tiparite si se voru spedă in manile publicului.

*Condițiile de prenumeratiune remanu cele stabilite si publicate in nrulu 69 alu *"Albinei"* adeca: unu exemplariu costa 20 cr. v. a. Mai putienu ca 5 exemplare din fia-care opu nu se poto prenumeră.*

Banii mai cu inlesnire — se potu tramite prin asemnate postali, pâna la terminulu de 15 Ianuariu 1876 in Lipov'a, (Lippa in Banatu) la adres'a, lui;

Ioanu Tuducescu,

invetitoriu.

** * Averi antice si moderne. Tesa-urele in aur si lucruri prețiose ce despotii orientali au gramadit in sute de ani devenira prad'a beliduciloru si oficiantilor romanii. Aceste sume colosale au datu nascere la nemasurata risipa si lucsuria.*

Astu-feliu Gabiniu, proconsululu Siriei, a storsu preste 100 milioane de-narii său 23,800 taleri. Giuliu Cesaru lui dela Ptolomeu Aulete, regele Egiptului, aprópe de 6 mii talente său. 9,430, 500 taleri. Pré avutula si nesaturatulu Cras rapí din templulu dela Ierusalimu bani si in pretiu de banii 10,000 talente.

Pre tempulu primului triumviratu Francia de astădi a fostu tiéra avută in aur. Deci nu ne cuprinde mirarea déca astădi republic'a francesa a platit 5 miliarde contributiune de resbelu déca considerămu ca tesarululu ce Serviliu Caepio in anulu 106 a apitul din templu orasului Tolosa a urcatu preste 15,000 talente său 23,576,250 taleri.

Averea cea mai mare in anticitea romana se răca la 29 milioane taleri, cari erau in posesiunea auguralui Cn. Lentulu, unu finanziariu istetiu si noroiosu, si a lui Narcis, fostu sclavul a lui Neron, care precepé de

domnii preoți si cu eforiele anexate, că pre lângă misiunea năstra sfântă si ponderosa sa damu mâna cu mâna, avendu inim'a pré buna, sa inflorésca scol'a română, strigându: Sa mergem frati la scola, căci e tempulu sa invitam!

Protocol

luatul in siedint'a adunării generale) tie-nute de intregulu poporu din Tientari la 20 Novembre 1875 in biserică dupa finirea săntei liturgii.*

1. In intielesulu Cerculariului consistorialu archidiaconal din Sabiu de sub Nr. 2799 datu in 18 Septembre si publicatu din partea domnilor preoți cu o septamâna inainte, s'a luat la ordinea dilee formarea unui fondu, care in intielesulu acelui Cerculari trebuie sa se numește fondu parochialu.

2. Cu voturi unanime s'a aplaudat formarea fondului, dara sa i se dee numele de fondu scolasticu, ceea ce s'a si acceptat.

3. Apoi s'a luat la ordine alegera unui presedinte, doi secretari si doi barbati de incredere, cari sa midilocésca pentru realizarea acelui fondu.

4. Totu cu voturi unanime s'a alesu de presedinte dlu Gregoriu Paltineanu invetitoriu dirigeante; de secretari dlu Petru Danesiu invetitoriu secundariu cu dlu Zacheiu Angelu; barbati de incredere dlu Ioanu Gavrila judele comunale cu dlu Ioanu Stefanu presedintele eforiei scolare.

5. Pentru realizarea fondului s'a propusu sa se faca o colecta in care sa se insemnedie toti acei'a, cari voru sprinji fondulu cu bucate său cu bani.

6. Spre indeplinirea acést'a s'a apromisu domnii preoți cu domnii invetitorii ca voru umblă din casa in casa indestindie separatiu la fia-cere familia scopulu si folosulu fondului adnotendu in colecta numele fia-cărui omu donatoriu cu ce a donat.

7. Totu ce se va aduná sa se increditiedie eforiei scolare prelânzacea observare ca bucatele sa se venda cându voru avea unu pretiu mai bunu, său sa se si imprumute pre lângă unu interesu óre-care.

8. Sum'a baniloru său capitalulu sa se dee pre lângă contractu de asigurare Cassariului eforialu de unde voru potea imprumutá si cei lipsiti cu interese mai moderate dejă, după intielegerea eforiei scolare; apoi in totu anulu la soborulu sf. arhanghel Mihailu si Gavrilu sa se tienă o siedintă generală in care sa se iee la desbatere fondulu scolaru introdusu dejă.

9. Din fondulu acest'a sa se ajute cu cărti si alte necessități toti elevii de scóla, cari voru documentá ca suntu talentati spre invetatura si au voia, numai miseria prea mare nu le concede. Sa se reparedie aceleia ce voru avea lipsa de reparare la edificiulu scolaru invetatorescu provediendu atâtu scol'a cătu si cuartirulu invetitorilor cu cele ce efor'i a scolaru va află de bine si folositoriu.

10. In urma cetindu-se protoculu inaintea poporului s'a acceptat din partea tuturoru adaogandu-se ca acestu protocolu sa se iee in dôue parii originali dintre cari un'a sa re-mana in archivulu scólei si un'a sa se tramita onoratului comitetu administrativu de

minune, fiind favorit, a despoia deplin pe despota.

Cel mai însemnat venit intr-un anu a fostu 4,000 pundi si naturalie in pretiu de 1,624,000 taleri ce le avéu cei mai avuti patriciani romani la inceputul secolului alu 5-lea.

Inse vîcurile urmatore au intre-cutu in averi pre cele antice. Stre-nepotul unui pânzariu, marele comerciant Antonu Fugger, din Augsburg, a posedat si tesaure, mosii iu mai multe tieri a Europei si Indiei si sum'a de 25 milioane taleri bani gat'a. Elu a fostu acel'a care incalză cup-toriul cu scortisiora si-si a aprinsu luléu'a cu o obligatiune de o suma fôrte considerabile de bani ce i datoră imperatorulu Carolu V.

Voltaire pretiuise avearea cardinalului Mazarinu la 200 milioane franci valóre de atunci.

Protemkin, favoritul Caterinei II, imperatorés'a Rusiei, a adunat in 16 ani 90 milioane ruble in argintu, pre cându bugetulu de atunci a acelui imperiu facé 50 milioane numai, [cu]tote ca Potemkin facé unu lucsu si o predare de care se afla numai in povestile din 1001 nopti.

Comtele Bruhl, de si nu adunase atât'a avere, totusi cheltuiá intr'unu anu câte 2 milioane taleri. Familia Bedfort avé pre anu venit 1 milionu taleri; a principelui Northumberland 200,000 pundi sterling.

Nemesuratu avut'a familia Sere-meteff avé la 200,000 iobagi barba-tesci, intre cari multi milionari, cari pentru o mica desdaunare anuala (obrok) erau libertini si putéu purtă comerciu nesuperati. Adese cérbicosulu stăpânu respingea cele mai colosale sume oferite pentru libertate, si déca vieti'a acestor iobagi ai sei i se paré pré lusuriósa seu ingâmfata, apoi comandá fintieloru loru, frumose si bine crescute, de a supraveghiá in siurele sele la lucratori si altele...

Asemene mare este avearea multu avutului Astachof, care numai in anulu 1843 a scosu din minele siberiane auru in pretiu de 1,701,630 taleri. Avearea familiei s'a pretiuitu la 100 milioane taleri.

Inse avut'a lui James Rotsild s'a estimatu in anulu 1868 la 2 miliarde franci,

Inse pre toti i intrece Alesandru I Stewart, neguțitoru in Americ'a, care are venit la 4,071,256 dolari si platesce dare de venit numai su-misióra de 407,000 dolari.

Date destulu de demne pentru studiu seriosu politicu si economicu.

„Familia.“

Locu deschisu.*)

X Ap'a Vinerei in 25/12 1875.

Onorata Redactiune! „Telegrafulu Romanu“ sub Nr. 98 dela 11/23 Decembrie a. c. publicându unu articlu do Orastia in 15/12 cu subscrierea „Solidariu“ intru detaliarea alegerei de deputatu in scaunulu Orastie Romesu dela 13/12 greu incarcatu de afirmatiuni sinistre si interesu dus-manosu, că on. publicu cetoriusu a atinsului stim, organu nationale sé scie face combinatiune intre barbatii de incredere si intre un'a céta iubitóre de corumperi cu totu respectulu ro-gâmu on. Redactiune spre publicarea urmatorei deslusiri.

Depunendu Laurianu Bercianu mandatulu seu de deputatu dietale dupa cum dice „Solidariu“ că unu omu de parola si de cuventu, — dă! la depusu insa cum? numai in mânila alegatorilor nu — care afirmatiune se pote dovedi prin aceea imprejurare, ca densulu nu a comunicatu nici loru abdicarea sea, nici a datu séma inaintea clubului că omu de parola cum

*) Pentru cele de sub rubric'a acésta redactiunea nu ea responsabilitate asupras.

a fostu alesu, ceea ce erá datoriu cu atât'a mai vertosu, cu cătu a calcat si conclusulu conferintie din Sibiu unde a participatu in persona la aducerea lui si acel'a alu clubului natiionale din Orestia.

Cine erá dintre cei presenti mai mare aparatori a conclusului din Sibiu, si cine la primitu mai cu entusiasmu in clubu? óre nu e deputatul?

Ce a urmatu dupa aceea cu deputatul nostru?

Cu multu mai inainte de abdicarea sea si de alegerea dela 13/12 grabindu mai antanu la Pest'a cu Plesiul din Vinerea a cautatu banii, unde n'a datu in punguliti'a lui Wodianer de mai multi de unu mia si pretendiendu salvatorulu natiunei suma indoita ne implinindu-se acésta pofta a reintorsu din tufa cu plesiul spre a salvá mai departe natiunea.

Dára că se nu remâna bietulu deputatu de totu cu stratia góla, să a cugétatu ca mai bine e sa primésca si mai putien, si asiá a primitu pentru abdicarea sea dela acel'a, in a căruia mână a depusu mandatulu, prin urmare nu in a alegatorilor — baremu 500 fl. acésta e fapta nenegavera, căci s'a intemplatu in 3 Noembre in Aradu, firesc ca dupa aceea a pututu urmă a 2-a alegere.

Asiá notariulu din Vaideiu alesu spre onórea si salvarea natiunei, conformu pungulitiei sele, că unu tineru — nu omu — fără parola si cuventu findu meritele sele impremiate numai inainte vieti'a petata nici se pote cere dura nice primí salvarea natiunei si conducerea cercului de si se incubéza pretutindene că si musc'a in zaru.

Alegerea sea densulu a mijlocito numai prin machinatiunile parintelui cumnatului seu si alte invertili dia-bolice, cari au conlucratu pâna la 8 óre sér'a spre aducerea alegatorilor de pre câmpu dela secere că se pote cásigá majoritate de voturi.

Ore n'au facutu acésta cu scopu că se faca specule? concedu! aru me-ritá tota laud'a pusa de Solidariu pre densulu, cându dinpreuna cu aceea clica, carea se dice ca n'au avutu altu scopu, decâtua interesulu nationale spre salvarea onórei natiunei aru fi candidatu si alesu in imprejurările de corumpere la 1-a alegere pre unu Asente s. a. pasivistu.

Aicea s'a nascutu corumperea pentru plesiul din Vinerea, cer-sindu, ca atare, dela plenipotentiatulu lui Aponi in Orastia parale, acesta inbiindulu cu un'a mia fiindu pré mica a respins'o si asiá in sperantia ca totusi si va ajunge scopulu, de-partendu-se de machnire si desperat in fine a scrisu telegrama lui Tisza. Astufeliu e solidaratea? astufeliu punu pre coica onorela natiunei atari in-gamfati, astufeliu derima maltratéza si sgudue spiritele, bun'a contielegere si consciösitatea pacinilor alegatori un'a clica incuibata in poft'a cásigului draconicu, care clica se da de conducătorea scaunului intregu.

Totu passivitatea decretata dejá a pastrato „solidariu“ si plesiul din Vinerea cu ocasiunea alegerei din vér'a trecuta cându celu din urma primi sutele dela Eles, cându mâncă si bea pe cont'a acestui'a astu felu facu si cu ocasiunea din urma déca nu era pré lacomosu.

Tóte aceste jurstari suntu mai amaru cunoscute dejá alegatorilor din telegram'a lui Elie Herlea contr'a lui Akos Barcsai, in care a pututu ori ce inproscá numai banii „nu.“

Ce apartiene strensu de actulu de alegere — acésta a decursu in ordine, firesc care alegatoriu a votat pre cine a voit u dintre cei 2 can-didati. Cumca subagentele din Vinerea spre cásigarea voturilor corumpă-tore afirmativamente aru fi dispusu

despre 5500 fl. acea suma in adeveru nu a vediuto numerata nimene, cumca alegatorii lui Aponi aru fi primiti din aceea séu din alt'a cevasi acésta afirmatiune fără baza si chibzueala e numai scornitura intru resbunarea desfrânta, pentru, ca déca s'ar fi esecutatu asiá ceva din gurile a 50 alegatori s'ar fi descoperit totu se-cretulu.

Ce se tiene de declaratiunea lui Miksits ca densulu i-a costat calator'a si petrecerea sea in Orastia s. Romosu 1100 fl. este o enigma a cărei deslegare o lasamu clicei con-ducătore.

Din aceste tóte urmă media ca co-ruptiunea intre frati de unu sângue — căci alegatorii streini putieni suntu la numeru — a provocato numai cor-rumptorii dela potere in mierulu sar-laneriilor loru, calcându intâia atâtu conclusulu conferintie din Sibiu cătu celu alu clubului din Orastia. Ex-deputatului, plesiul si complicilor loru suntu datori alegatorii a multiam desbinarea pre bas'a impertinentelor agente interesate.

„Unu alegatoriu“ in numele mai multor.

Burs'a de Vien'a.

Din 23 Decembre 1875. (4 Ian. 1876.)

Metalicele 5%	69 35
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 80
Imprumutulu de statu din 1860 ...	112 —
Actiuni de banca	885 —
Actiuni de creditu	195 60
London	113 35
Obligationi de desdaunare Unguresci	80 —
" " Temisioreno	79 50
" " Ardelenesci	79 80
" " Croato-slavone	82 50
Argintu	103 80
Galbinu	5 33
Napoleonu d'auru (poli)	9 08

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scol'a poporala gr. or. din comun'a Fintoagu se escrie concursu pâna la 25 Ianuariu 1876 st. v.

Salariul anualu, in bani 72 fl. v. a. in naturale 64 mesuri mari parte grâu, parte cucuruzu, 8 stângini de lemn si cuartiru naturalu in scola.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si asterne suplicele loru instruite in sensulu Statutului organicu pâna la terminulu indicatu la subsrisulu.

Dev'a 13 Decembre 1875.

Pentru comitetulu parochialu

Ioanu Papiu,

(1—3) protopresiteru gr. or.

ad. Nr. 92—1875.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. din Roscani ppresbiteratulu Dobrei, se escrie prin acésta concursu cu terminulu pâna in 25 Ianuariu 1876 st. v.

Emolumentele suntu:

Cuartiru naturalu cu gradina de 750 sting. □ portiune canonica 15 jug. 1022 steng. □ aratoriu, 6 jug. 665 stang. □ fenatiu, si pentru stola dela inmormentări si cununii 300 fl. v. a. in bani.

Tóte aceste emolumente compu-tate la olalta dau unu venit u aprope la 500 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne concursele loru instruite in sensulu statut. org. la subsrisulu pâna in terminulu susu a-mintitul.

Dev'a 13 Decembre 1875.

Pentru comitetulu parochialu

Ioanu Papiu,

(1—3) protopresbit. Devei adm. Dobrei.

ad. Nr. ex. 1875/prot.

Concursu.

Pentru postulu de Capelanu, lângă protopresbiterul din Füzes St. Petru că parochu conformu inaltei resolu-tiuni consistoriali dto 4 Sept. a. c. Nr. 2485 se escrie concursu pâna la 31 Ianuariu 1876.

Emolumentele suntu:

Deosebitu 5 jugere de pamantu, casa de locuinta in odâile parochiale venitulu din stol'a parochiala de ju-metate, voindu se pote ocupá si cu postulu invetatorescu din locu, pre-lângă 100 fl. 40 vici de bucate si 4 orgii de lemn — 4 punti, de lumina si gradin'a scólei. — Afacerile proto-presbiterali competu eschisivu numai protopresbiterului.

Concurrentii voru avé a-si asterne concursurile sele instruite conformu dispositiunilor sinodali din a. 1873 protopresbiteratulu Ungurasiului in Fizes St. Petru pâna la diu'a susu citata.

Cătu pentru catechisarea in scóla, si pastrarea bunei ordine in biserica si poporu, concurrentii se cere a fi celu putieni absoluti de 4 clase gimnasiali, teologi si pedagogi absoluti, precum a fi portatu si postulu de invetatoriu cătu-va tempu.

Fizes St. Petru 13 Dec. 1875.

Comitetulu parochialu in intie-legerea avuta cu protopresbi-terulu si parochulu locale.

Petri Rosca, protopres.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetato-rei vacante in parochia Mad'a protopresbiteratulu II alu Geoagiului, se escrie concursu pâna la finea lunei Decembre a. c. salariulu este 150 fl. v. a. 12 ferdele bucate cuartiru liberu si lemnne.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru asterne petitiunile loru instruite conformu statutului organicu pâna la terminulu prefiptu, la oficiul protopresbiteralu.

Secarembu 28 Novembre 1875.

Sabinu Piso, protopr.

(3—3)

Nr. 2883/Plen.

Concursu.

Nepotendu-se conferi unulu din stipendie de 100 fl. din fundatiunea mogiana, menit pentru ascultatori la vre-o academia din patria, nici unui concurinte: pentru acea se publica prin acesta de nou concursu pâna la 15 Ianuariu v. 1876.

Competitorii suntu provocati a-si substerne la consistoriulu archidiaconatu pâna la terminulu amintit cererile sale instruite cu atestatu de botezu, ca suntu de religiune gr. or., cu testimoniul scolasticu despre sporiul facutu in studii in semestrulu espiratu, apoi cu adeverintă despre cercetarea prelegerilor in anulu acesta precum si cu atestatu de pau-pertate.

Sabiul, din siedint'a plenaria a consistoriului archidiaconatu tienuta la 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m. p. archiepiscopu si Metropolit.

Nicolau Fratesiu m. p., secretariu consistorialu

(1—3)

Anunciu.

Spre cumperarea de da-ruri pre Craciunu si permite subscrisulu a recomandá depositulu seu de Marsuri de galanteria si jocu

cari au sosit u acum, pre lângă ase-curarea de pretiuri pre cătu nu-mai se potu de efine.

Julius Pankievicz palatul Bruckenthal piati'a mare.

Cu numerulu acesta in-chiaiemu anulu 1875. Celu mai deaprépe va apăré că nru 1 din 1876 Joi in 1 Ianuariu.